

Opieka wspólna-naprzemienna nad dziećmi jako forma profilaktyki zachowań ryzykownych w rodzinach rozbitych

Krzysztof Kokoszka (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)

Alienacja rodzicielska jest zespołem zachowań które prowadzą do zniszczenia więzi łączących dziecko z osobami bliskimi.

Przypadki specyficzne alienacji rodzicielskiej:

1. Aborcja. Alienacja rodzicielska 100 procentowa. Przypadek graniczny. W wyniku aborcji dziecko traci nie tylko życie ale całkowicie możliwość realizacji potencjalnych więzi z osobami które chętnie użyczyłyby mu swoich zasobów emocjonalnych i materialnych jeśli pozwolono by mu się urodzić. Wielu niedoszłych ojców, zgłaszających się po pomoc do Fundacji Obrony Praw Dziecka Kamaka, bardzo cierpi bo ich partnerka poddała się aborcji bez ich zgody lub nawet wiedzy. Aborcja, w szczególności bez zgody ojca, powinna zostać zabroniona.
2. Morderstwo dziecka lub osoby mu bliskiej. Drugi przypadek graniczny. Oprócz kary za zabójstwo mordercy powinni być dodatkowo karani z artykułu sankcjonującego karnie zachowania z zakresu alienacji rodzicielskiej.
3. Dziecko nigdy nie mieszkało na stałe z rodzicem od którego zostało odcięte. Matka wyprowadziła się od jego ojca jeszcze kiedy była w ciąży.
4. Babka dziecka uniemożliwia mieszkającemu z nią swojemu synowi Kamilowi (do którego jest zrażona) zabawę i nawiązywanie więzi z jego siostrzenicą Amelką, którą się zajmuje, pod nieobecność swojej córki. Amelka jest zainteresowana wujkiem Kamilem. Dąży do kontaktu z nim. W wyniku postawy babci jest to bezskuteczne. Amelka traci więc zasoby i nie może nawiązać więzi z bratem swojej mamy. Jest to więc przypadek alienacji rodzicielskiej.
5. Babka dziecka przejmuje rolę matki Dawida od swojej córki Anny. Wypycha ją z domu. Każe nocować jej u swojej zniedołężniałej matki. Realizuje się w roli nie tylko babci ale przede wszystkim matki wbrew woli swojej córki Anny, która czuje się tłumiona i ograniczana w realizowaniu siebie w roli matki Dawida.

Zachowania z zakresu alienacji rodzicielskiej dzielimy na działania i zaniechania. Przykładowo: Z **działaniem** mamy do czynienia wtedy, kiedy „rodzic” alienujący przerywa dziecku rozmowę telefoniczną z Rodzicem alienowanym. Z **zaniechaniem** mamy do czynienia wtedy, kiedy „rodzic” alienujący nie przypomina dziecku, że są urodziny Rodzica alienowanego i powinno w związku z tym zadzwonić do niego z życzeniami.

Więzi niszczone przez alienację rodzicielską dzielimy na:

1. **więzi prawne**, np. ograniczenie lub odebranie władzy rodzicielskiej Rodzicowi alienowanemu na wniosek „rodzica” alienującego dlatego „*bo syn nie chce się z nim/z nią już spotykać*”, wykorzystywanie całkowitej nieskuteczności egzekucji postanowień sądów o kontaktach z dzieckiem w realiach polskiego porządku prawnego;

2. **więzi emocjonalne** (psychiczne), np. wyrugowanie z psychiki dziecka potrzeby kontaktowania się z Rodzicem alienowanym - dziecko wyalienowane przestaje tęsknić za Rodzicem od którego zostało odepchnięte, przestaje czuć potrzebę kontaktowania się z nim i dostrzegać jakiegokolwiek korzyści wynikające z przebywania z drugą babcią, drugim Rodzicem, dziadkiem;

3. **więzi fizyczne**, np. uniemożliwianie dziecku wspólnego spędzania czasu z alienowaną od niego drugą połową Rodziny, wspólnych spacerów, przytulania się, rozmów telefonicznych;

4. **więzi terytorialne**, np.

a) odmawianie alienowanej Babci informacji o aktualnym miejscu zamieszkania dziecka, szkoły do której uczęszcza, kierunku jego wyjazdu na wakacje;

b) odmawianie Rodzicowi alienowanemu wstępu do mieszkania w którym dziecko mieszka;

c) ogrodzenia, płoty , mury, za którymi chowane są dzieci alienowane i których Rodzicowi alienowanemu nie wolno przekraczać pod groźbą oskarżenia o zakłócanie miru domowego na mocy art. 193. Kodeksu karnego: *„Kto wdziera się do cudzego domu, mieszkania, lokalu, pomieszczenia albo ogrodzonego terenu albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”*